

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρονμται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γ ρ α φ ε ἰ ο ν τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἀπασι τοῖς κ.κ.
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ. ς. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἡμέραν ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ
τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου
γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς
ὀκτώ ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶ
Κ^α ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρῶ
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ ὡς
ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγρα
καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμον
τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἰν
δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶ
εἰς τὰς Κυρίαις γίνεται δεκτὴ

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι
γραμματοσημὸν 50 λεπτῶ
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οἱ ἀγῶνες καὶ ἡ Τέχνη. — Αἱ γυναῖκες τῆς Ἀρμενίας (κατὰ μετάφρασιν δὸς Εἰρήνης Νικολαΐδου). — Ὁ Θεσεὺς περὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς γυναικὸς (ἀπὸ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Μ. Βρατσάνου). — Ἀπὸ τοῦ ταξιδίου μου. Οἱ κῆποι τῆς Ρώμης. — Τὰ ἐπισκεπτήρια. Ἀλληλογραφία. Συναγῆ — Εἰδοποιήσεις — Ἐπιφυλλίς: Τὸ κακὸ ἴματι (Emile Gauthier, (κατὰ μετάφρασιν τῆς δὸς Εἰρ. Νικολαΐδου).

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ

Οἱ ἀγῶνες καὶ ἡ Τέχνη εἶναι δύο πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐνθὺ φρίνονται ἐντελῶς ζέειν τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο, ὁμοῦς συνδέονται στενῶτατα, εἶναι συγγενῆ ἐντελῶς καὶ ἀλληλοεξαρτῶνται τόσο, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ ἡ ὑπαρξις τοῦ ἑνὸς ἄνευ τῆς συνυπάρξεως τοῦ ἄλλου.

Ἡ Ἑλλάς δὲν θὰ ἐγένετο ἡ μόνη καὶ ἀκντανίκητος εἰς τὸν κόσμον διδάσκαλος τῆς τέχνης, ἂν οἱ ἀγῶνες οἱ γυμναστικοὶ δὲν εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα φυσικὸν τὸ κάλλος τὸ σωματικόν, τὸ ὁποῖον ἐνέπνευσε πάντοτε τὴν μεγάλην καὶ ὑψηλὴν τέχνην. Ἡ βασιλεία τῆς υγείας καὶ ἡ λατρεία τῶν ὠραίων καὶ ἀκμαίων σωμάτων ἐδημιούργησε πάντοτε τὴν βασιλείαν τῆς τέχνης, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἔφθικεν εἰς κανὲν ὕψος τελειότητος, ἐνόσω δὲν θὰ εἶχε ὡς πρότυπον αὐτὸ τὸ ζῶν καὶ σφριγῶν καὶ ἀκμαῖον τοῦ ἀνθρώπου γυμνὸν σῶμα.

Μὲ τὴν κατάπτωσιν τῆς λατρείας τῶν ὠραίων καὶ ἀκμαίων σωμάτων ἐδόθη τὸ πρῶτον καὶ ἰσχυρὸν κτύπημα εἰς τὴν τέχνην. Οἱ φανατικοὶ χριστιανοὶ τῶν πρώτων αἰῶνων, οἱ κηρύξαντες πόλεμον ἀμείλικτον κατὰ τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἐξυψώσεως, ἐπέφεραν κατὰ τῆς τέχνης τραῦμα κείριον, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου δὲν κατώρθωσε νὰ θεραπευθῆ ἐπὶ τόσους τῶρα αἰῶνας.

Ὁ θάνατος αὐτὸς τῆς Τέχνης, ὁ περισσύτερον παραταθεις εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν μεγάλην αὐτῆς κοιτίδα, ἐπέφερε καὶ τὴν σωματικὴν παρακμὴν τῆς φυλῆς καὶ τὴν καταστροφὴν τοῦ ὠραίου Ἑλληνικοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος διετηρήθη ἄσφογος καὶ τέλειος μόνον εἰς τὰ μάρμαρα, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ, διότι ἦσαν ὠραῖα, εἶχαν καταδικασθῆ νὰ μένουσιν θαμμένα εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς.

Ἀλλὰ μὲ τὸν καιρὸν ὁ τυφλὸς φανατισμὸς τῶν πρώτων χριστιανῶν ἐμετριάσθη καὶ οἱ τάφοι τῶν νεκρῶν μαρμάρων ἔφεραν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ὅλας τὰς νεκρὰς ὠραιότητας τῆς ἀθανάτου φυλῆς. Μὲ τὴν νεκρονάστασιν αὐτὴν τοῦ ἀρχαίου κάλλους ἤρχισε νὰ ἀνασταίνεται καὶ ἡ θρησκεία τῶν ὠραίων καὶ ἀκμαίων σωμάτων. Σιγά, σιγά, ὁ ἔνας μετὰ τὸν ἄλλον καὶ οἱ νοκοὶ τῆς θρησκείας αὐτῆς ἀνεσκόφησαν, πρῶτον ὁ τῆς Ὀλυμπίας καὶ ἔπειτα τῶν Δελφῶν καὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὅλων τῶν ἄλλων πόλεων, εἰς τὰς ὁποίας ἐτελοῦντο ἀγῶνες καὶ ἀπηθνακτίζοντο ὀνόματα ἀθλητῶν.

Εἰς νεώτερος Ἡρώδης Ἀττικῆς, Ἑλληνας ὅμως αὐτὸς γνήσιος καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἐφιλοδόχησε τὴν δόξαν τοῦ Ἡρώδου τῆς ἀρχαιότητος. Καὶ τὰ ἑκατομμύριά του, τὰ ὁποῖα συνέλεξεν ἐργαζόμενος μίαν ὀλόκληρον ζωὴν, ἀντηλλάγησαν μὲ μάρμαρον Πεντελικόν τόσο, ὥστε ὀλόκληρον τὸ Στάδιον νὰ ἀναμαρμαρωθῆ, καὶ νὰ ἀποτελέσῃ τὴν ὠραιότεραν καὶ μεγαλοπρεπεστέραν λευκὴν ὀπτασίαν τοῦ κόσμου.

Ἐὰν καὶ τῶρα ὅπως εἰς τοὺς παλαιούς καιροὺς ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον ἔργα ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα δικαιῶνται νὰ παραβάλλωνται πρὸς τὰ ἑπτὰ θαύματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, βεβαίως ἐν ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θαύματα εἶναι σήμερον καὶ

τὸ ἀνακαρμαρωμένον Στάδιον, τὸ ὅποσον πρέπει νὰ ὀνομασθῇ Στάδιον Ἀβέρωφ τοῦ Ἡπειρώτου.

Γέννημα τῆς Πεντέλης καὶ αὐτό, ὅπως τὰ περισσότερα ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐξισοῦται πρὸς ἐκεῖνα διὰ τὸν ὄγκον τοῦ μαρμάρου, τὸν ὅποσον κατηνάλωσε καὶ διὰ τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς σωματικῆς ἀμῆς, ἢ ὅποια ἐνέπνευσε τὴν ἀνακαρμαρωσίν του.

Καὶ ὅταν τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀπαστράπτουν ἀπὸ λευκότητα καὶ ἀπὸ εὐρυθμίαν συμμετρικῶν γραμμῶν, ἐφάνετο ὡς νὰ ἐνηγκαλιζέτο τὸν χῶρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔτρεχαν καὶ ἠγωνίζοντο καὶ ἐπάλαυναν καὶ ἔριπταν τὸν δίσκον καὶ τὴν σφαῖραν οἱ Ἕλληνες ἀθληταί, ἢ ἀντίθεσις τούτων, τῶν ἀποτελούντων τὴν γενεὰν τῆς αὔριον, πρὸς τὸ μέγα μέρος τῶν ἐπὶ τῶν κερκίδων θεατῶν, τῶν ἀποτελούντων τὰς γενεὰς τῆς χθὲς καὶ τῆς προχθὲς, ἦτο πολὺ μεγάλη.

Οἱ παλαισταὶ γυμνοὶ σχεδόν, μὲ ἐνδυμα ἑλαφρόν, τὸ ὁποῖον ἀφίνει ἐλεύθερον τὸ σῶμα εἰς κάθε κίνησιν καὶ ὑπὸ τὸ ὅποσον ὁ θεατὴς διακρίνει ὅλας τὰς γραμμὰς καὶ τὰς πλαστικότητας, ὄλην τὴν εὐκαμψίαν τῶν μυῶν καὶ τὴν ἐλαστικότητα τοῦ ὀστέινου σκελετοῦ καὶ τὴν εὐλιγισίαν τῶν μελῶν, οἱ παλαισταὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐνιρέποντο νὰ δεικνύουν τὸ σῶμά των, ἀλλ' οὔτε ἐσκανδαλίζοντο νὰ βλέπουν τὴν ἡμιγυμνότητά των.

Τὸ ἐνδυμα δι' αὐτοὺς εἶναι πρόφασις μᾶλλον παρὰ ἀνάγκη καὶ ὑποχρέωσις. Ἡ σωματικὴ ἀκμὴ καὶ δύναμις, ἢ κυφοροῦσα καὶ προασπίζουσα καὶ τὸ κάλλος, χειραφετεῖ ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας, καὶ καταρρίπτει τὰς προλήψεις ὅσον βαθεῖα καὶ ἂν εἶναι ριζωμένοι εἰς τὴν ζωὴν ἐνὸς λαοῦ. Τὸ σῶμα διὰ τὸν ἀθλητὴν εἶναι ἰσχύς καὶ κάλλος. Καὶ οὔτε τὸ κάλλος, οὔτε ἡ ἰσχύς ἔχουν ἀνάγκη νὰ υποτάσσωνται εἰς νόμους, τοὺς ὁποίους ὑπηγόρευσεν ὁ πόθος τῆς κατασυντριβῆς καὶ τοῦ ἐκμηδενισμοῦ των.

Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει διὰ τὸ μέγα μέρος τῶν θεατῶν τοῦ Σταδίου, οἱ ὅποιοι ἀντιπροσωπεύουν κατὰ σχετικὴν σύγκρισιν τὰ ἐννέα δέκατα τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Δι' αὐτοὺς ὅλους τὸ σῶμα κρύπτεται καὶ καταντᾷ σχεδόν πρόφασις διὰ τὸ ἐνδυμα, τοῦ ὁποίου τὸ σχῆμα καὶ τὰ χρώματα καὶ αἱ γραμμαὶ καὶ τὸ κάλλος ἐξάγονται καὶ τεχνοποιεῖται εἰς σημεῖον, ὥστε νὰ ἀναπληροῦν τὰς σωματικὰς ἀτελείας καὶ ἀθλιότητας.

Ἡ θέα τοῦ γυμνοῦ σώματος ἐδῶ θὰ ἦτο ἐντροπή. Καὶ τὴν ἐντροπὴν αὐτὴν θὰ προεκάλει ἡ ἀσχημία καὶ ἡ ἀδυναμία καὶ ἡ ἔλλειψις τονώσεως καὶ ἀντοχῆς καὶ πλαστικότητος. Σώματα, τὰ ὅποια δὲν ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ἀέρα καὶ μὲ τὸ φῶς, σώματα τὰ ὅποια δὲν ἠσκήθησαν καὶ δὲν ἀσκοῦνται ποτὲ, ἢ μένουν ἀσθενικὰ καὶ καχεκτικὰ καὶ εὐθραυστα, ἢ καταντοῦν ὄγκοι σαρκῶν πλαδαρῶν, χωρὶς καμμίαν συμμετρίαν πλαστικότητος. Καὶ τοιαῦτα σώματα δὲν θὰ ἀψηφίσουν ποτὲ τὴν πρόληψιν καὶ δὲν θὰ ἀντιμετωπίσουν προκλητικὰ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας καὶ δὲν θὰ ἀντιπαραταχθοῦν ποτὲ νικηφόρα οὔτε μὲ τὸ κάλλος των, οὔτε μὲ τὸ σφῆγος καὶ τὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὧν ἔχουν ἀνάγκη οἱ λαοὶ διὰ νὰ ἀναδειχθοῦν μεγάλοι καὶ ἐνδοξοί.

Ἄλλ' οὔτε τὰ σώματα αὐτὰ, τῶν ὁποίων τὸ κάλλος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν τοῦ ὑφάσματος, τὸ ὅποσον τὰ περιβάλλει, θὰ ἐμπνεύσῃ ποτὲ τὸν καλλιτέχνην εἰς ἐκδήλωσιν μιᾶς τέχνης γενναίας καὶ υἱοῦς, ὅποια ὑπῆρξεν ἡ τέχνη τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Πραξιτέλου. Ἡ χριστιανικὴ τέχνη ὑπῆρξε πτωχὴ καὶ πενιχρά, καὶ ἐὰν οἱ Βυζαντινοὶ ζωγράφοι διεκρίθησαν ἔστω καὶ ἀσθενῶς εἰς μίαν οἰκονομικὴν μορφήν τῆς τέχνης, ἢ μορφή αὐτὴ πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν ζωηρότητα τῶν χρυσοζόντων χρωμάτων καὶ σχεδίων τῶν σκληρῶν καὶ ἀκλῆπτων στοφῶν, ὑπὸ τοὺς ὄγκους τῶν ὁποίων γυναῖκες, ἰερεῖς καὶ μεγιστᾶνες ἔκρυπταν καὶ τὴν ἀμυδροτέραν ἀκόμη ὑπόνοιαν κάθε σωματικῆς γραμμῆς καὶ κάθε πλαστικῆς ὠριότητος.

Ἴδου πῶς ἡ τέχνη εἶναι ἀδελφωμένη μὲ τὸν ἀθλητισμὸν καὶ πῶς ὀφείλει τὴν ἀκμὴν τῆς εἰς αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ ἀκόμη πῶς αἱ ἀσκήσεις καὶ ὁ ἀθλητισμὸς θὰ χειραφετήσουν τὸ σῶμα ἀπὸ τὴν πρόληψιν καὶ πῶς θὰ τὸ ἀναδείξουν ἰσχυρὸν καὶ εὐμορφον τόσον, ὥστε ἡ θέα του καὶ ἡ μελέτη του καὶ ὁ θαυμασμὸς, ὃν θὰ ἐμπνέῃ, νὰ δημιουργήσῃ τὸ περιβάλλον καὶ τὸν ὀρίζοντα, μέσα εἰς τὸν ὅποσον θὰ ἐμπνέωνται ἐλεύθερα οἱ μεγάλοι τεχνῖται τοῦ μέλλοντος.

Αἱ γυναῖκες τῆς Ἀρμενίας

Ἡ παλαιὰ Ἀσία, ἡ χώρα ἡ τόσον ἐνδοξος, ἡ ὅποια ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ ὄρος Ἀραράτ ἕως τὸ Σινά, καὶ ἀπὸ τὸν Πόντον ἕως τὸν Περσικὸν κόλπον, εἶναι ἡ πρώτη κοιτίς τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου, ὅπου ἤμασεν ἄλλοτε ἡ θρησκεία τῶν Φοινικῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅπου τ' ἀνάκτορα τῶν μοναρχῶν τῆς Φρυγίας, ὅπου ἡ Βαβυλών, ἡ μεγάλη μητρόπολις, ὅπου ἡ Νινευὴ ἡ ἀπέραντος πόλις, ἔριψαν τὴν παροιμιώδη λάμπιν των, καὶ ἰόπθεν ἤλθον πρὸς τὴν Δύσιν τὰ πλήθη τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Ὀσμανλίδων.

Κανὲν μέρος δὲν εἶναι στρωμένον μὲ περισσότερα ἐρείπια καὶ εἰς τὰ ἐρείπια αὐτὰ εὐρίσκονται ὅλα αἱ ἡλικίαι τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, ὅλα αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Ποῖον ἀντικείμενον ἐθνῶν φύλων καὶ γλωσσῶν εἰς τὴν χώραν αὐτὴν, πρὸς τὴν ὁποίαν σήμερον στρέφονται τὰ κατακτητικὰ βλέμματα τῆς Εὐρώπης.

Αὐτὸς ὁ τόπος παρουσιάζει ἀνεξαντλήτους ἀντιθέσεις πρὸς Βορρᾶν, πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ἀρχαίας Κολχίδος, ὑψοῦνται τὰ ὑψηλὰ ὄροπέδια τῆς Ἀρμενίας μὲ τὰς ἀτελειώτους ἀδένδρους πεδιάδας των. Πρὸς Δυσμὰς ἐντεῦθεν τοῦ Εὐφράτου προχωρεῖ εἰς συνάντησιν τῆς Εὐρώπης ἡ χερσονήσος τῆς Μικρῆς Ἀσίας, ἡ ὅποια περιέχει πολλὰς ζώνας καλῶς χωρισμένους πρὸς βορρᾶν τὴν κυρίως Ἀνατολὴν μὲ τὰ θαυμαστά δάση, εἰς τὸ μέσον τὰς στέππας, πρὸς νότον καὶ νότιο-ἀνατολικά τὴν Συρίαν, ἡ ὅποια εἶνε ἡδὴ κατὰ τὸ ἡμισυ ἀφρικανικὴ, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, ἡ ὅποια ἔγεινεν ἀραβικὴ. Τοιαύτη εἶνε ἡ συντόμω ἢ χώρα: ἃς ἴδωμεν τώρα ποῖοι τὴν κατοικοῦν.

Κατ' ἀρχὰς πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Τίγρου καὶ τοῦ Εὐφράτου, εὐρίσκομεν, τρία ἢ τέσσαρα ἑκατομμύρια Ἀρμενίων

φυλὴν λεπτὴν, μεγάλῃς ἀντοχῆς, ἐμπορικὴν, ἢ ὅποια κερτοικεῖ τὰ ὄροπέδια τοῦ Ἀραράτ, τοῦ ὁποίου ἡ διπλῆ κορυφὴ χωρίζει μόνη σήμερον τὰς κτήσεις τῆς Ρωσίας ἀπὸ τὰς τῆς Τουρκίας καὶ Περσίας, τὰς πχωμένους λίμνας τῆς τοῦς ὄρυμεις χερσιῶνας τῆς καὶ τὰ κλοκαίρια τῆς μὲ τοὺς σαράντα βαθμοὺς ὑπὸ σικὴν ἢ χώρα αὕτη εἰναίκαλὸν Ἀσιατικὴ. Εἰς τὴν Ἐρζερὺμ ἢ μέση θερμοκρασία τοῦ ἔτους μένει κατὰ τι χαμηλοτέρα ἀπὸ τὴν θερμοκρασίαν τῶν Παρισίων. Εἰς τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς χώρας, αἱ οἰκίαι εἶναι χωμέναι μέσα εἰς τὴν γῆν καὶ μόνον ἡ στέγη φάνεταί ἐξω. Ἀλλὰ μόλις φανῇ ὁ κλοκαίρινος ἥλιος οἱ δημοτικῶν κερποὶ καὶ τὰ φρούτα, ὅλα χμέσως ὠριμάζου.

Ὁ Ἀρμενικὸς λαὸς ὁ ὁποῖος ἀγνωρίζει διὰ γενάρχην του τὸν Χάικ, ἔγγονον τοῦ Ἰάρεθ, εἶχε καὶ αὐτὸς τὴν στιγμὴν τοῦ μεγαλείου του. Ἄν καὶ κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἐχρησίμεισε ὡς δρόμος εἰς διακρούους κατακτητικὰς φυλάς, τοὺς Μογγόλους, τοὺς Τατάρους καὶ ἄλλους, ἢ φυλὴ ὅμως διετήρησε τὴν ἀτομικότητά τῆς καὶ τὸν τύπον τῆς. Τὰ πατριρχικὰ ἦθη, τὰ ὅποια χαρακτηρίζει ἡ ἀπόλυτος κυριαρχία τοῦ πατρὸς τῆς οἰκογενείας, ἐξάκολουθοῦν νὰ βασιλεύουν.

Κανεὶς δὲν θὰ ἐτολμοῦσεν ἀδικύγη τὴν αὐστηράν πειθαρχίαν, ἢ ὅποια κανονίζει ὅλας τὰς σχέσεις τῶν μελῶν μεταξὺ των. Ὅταν ἀποθῆν ὁ πατήρ, ὁ πρωτότοκος υἱὸς κληρονομεῖ τὰ δικαιώματά του, ἂν ὄχι ἡ χήρα του, καὶ ἐκ τούτου μαντεύομεν ἀμέσως, ὅτι ἔχομεν νὰ κάμωμεν μὲ χώραν ὅπου αἱ γυναῖκες χαίρουσιν κάποιαν ἐλευθερίαν.

Τῶ ὄντι, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ὁ Ἀρμένιος ἀγνοεῖ τι εἶνε, νὰ πωλήσῃ τὴν κόρην του, ἢ νὰ τὴν καταδικάσῃ εἰς περιορισμὸν ἀπὸ πίσω ἀπὸ ἕνα παραπέτασμα ἢ ἕνα δικτυωτόν. Αἱ νεάνιδες αἰ εἰς ὄραν γάμου δὲν φοροῦν κανένα εἶδος καλύμματος καὶ αἱ σχέσεις των μὲ τοὺς νέους εἶναι ἐλεύθεραι, ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς τῶν ὀρίων τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς καὶ τῆς ἠθικῆς. Καὶ οὕτω ἐνοεῖται πῶς, εἰς τὸ ἔθνος αὐτὸ ὅπου οἱ ἄνθρωποι εἶναι θετικῶν καὶ ἀγαποῦν τὰ χρήματα, οἱ ἐξ ἔρωτος γάμοι δὲν εἶνε σπάνιοι.

Οἱ Ἀρμένιοι γενικῶς ὑπανδρεύονται ἑνώρις, τὰ κορίτσια κατὰ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος ἢ τὸ δωδέκατον καὶ τ' ἀγόρια κατὰ τὸ δέκατον ὄγδοον ἢ τὸ εἰκοστόν. Μόνον ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ὑπανδρεύεται ἡ γυναῖκα ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν κύκλον τῆς οἰκογενείας: πρέπει νὰ ἔχη τὸ πρόσωπον σκεπασμένον καὶ ἀκόμη ὅταν εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν καὶ νὰ μὴν ὀμιλῇ μὲ κανένα ἄλλον παρὰ μόνον μὲ τὸν σύζυγόν τῆς, καὶ ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς πλέοι στενοῦς συγγενεῖς τῆς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὀμιλῇ. Ἐὰν αἱ οἰκογενειακὴ φροντίδες τῆς ἢ ἄλλαι περιστάσεις τὴν ἀναγκάσουν νὰ ἀφήσῃ τὴν αὐστηρότητα αὐτὴν πρέπει νὰ συνεννοηθῇ μὲ σχήματα. Ἐν συντόμω, εἶναι καταδικασμένη εἰς τὴν σιωπὴν αὐτὴν ἕως τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ πρώτου τέκνου τῆς.

Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ὅπου γίνεται μήτηρ, τῆς ἐπιτρέπεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ ὀμιλῇ. Κατ' ἀρχὰς μὲ τὴν πενθεράν τῆς, ἔπειτα μὲ τὴν μητέρα τῆς, κατόπιν μὲ τὰς ἀδελφὰς τοῦ συζύγου τῆς καὶ τέλος μὲ τ' ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας.

νείας. Ἡ μεταβατικὴ αὕτη περίοδος ἢ ὅποια προηγείται τῆς πλήρους χειραφετήσεως, διαρκεῖ συχνὰ πέντε ἔτη τὸ περισσότερον, καὶ κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ, ἐὰν παρουσιασθῇ κανεὶς ἐπισκέπτῃς εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ σύζυγος ὀφείλει νὰ φύγη ἀμέσως. Οἱ ἄνδρες ποτὲ δὲν τρώγουσιν μαζὴ μὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰς νεάνιδας, ἢ οἰκοδέσποινκα ἐτοιμάζει μόνον δι' αὐτοὺς τὸ τραπέζι, ἔπειτα ἀποστραφεται εἰς ἕνα εἶδος γυναικωνίου, ὅπου διασκεδάζουσι αἱ γυναῖκες μόναι των.

Ἐπομένως ὁ ξένος δὲν βλέπει πάντοτε, ὅπως θὰ ἐπεθύμη, τίς ὠραῖες αὐτὲς Ἀρμένισες μὲ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια, μὲ τὸ βελουδένιο δέρμα καὶ μὲ τὰ θαυμάσια μαλλιά. Ἡ ἐνδυμασία των, σχήματος ἐντελῶς ἀνατολικοῦ, εἶνε εἰς ἀρμονίαν μὲ τὸ εἶδος τῆς εὐμορφίης των. Τὰ κόκκινα ὑφάσματα, εἶνε ἐκεῖνα ὅπου προτιμοῦν. Τὰ κύρια μέρη τῆς ἐνδυμασίας των εἶνε τὸ κόκκινο σκλαδίρι, ὁ σάκκος καὶ ἡ ἐπίσημος φοῦστα μὲ τὴν μακρὰ οὐρά, τὴν ὁποίαν ἀπὸ καθαριότητα σηκώνουσι ἕως εἰς τοὺς γοφούς.

Τὸ κοινὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, εἶνε μὲ τὰ χρυσοκεντημένη, μὲ χρυσὸν ὀλόγυρα εἰς τὴν ὁποίαν βάζουσι τὸν πέπλον. Ὡς στολίδια, ἔχουσι ἀλυσσίδες ἀπὸ νομίσματα, ἀνακατεμένους μὲ τὰ μαλλιά ἢ κερπωμένους εἰς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς. Εἶνε τὸ εἶδος τῶν ἐγγχωρίων κοσμημάτων ὅσα ἔχουσι πολλὰ γεμίζουσι τὸ στήθος καὶ τὰ χέρια, καὶ λάμπουσι εἰς τὸν ἥλιον. Ἄν καὶ ἀγαποῦν τοὺς στολισμούς, αἱ γυναῖκες τῆς Ἀρμενίας εἶνε ἐξαιρετικῶς νοικοκυραῖ. Ἡ ἐνεργητικότης εἶνε εἰς τὸ αἶμα τῶν Ἀρμενίων. Οἱ ἄνδρες κερδίζουν χρήματα, καὶ τὰ βάζουσι κατὰ μέρος, αἱ γυναῖκες ἐργάζονται καὶ φροντίζουν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκίας χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν. Ὁ ὀρεινὸς χωρικός τοῦ Ἀραράτ ἔχει τὴν λεπτότητα νὰ μὴν ἀφίη τὴν σύζυγόν του νὰ λαμβανῇ μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τῶν ἀγρῶν, ἀπὸ φόβον μήπως τὴν μαυρίσῃ ὁ ἥλιος. Ὁμιλοῦμεν ἐδῶ διὰ τὴν Ἀρμένισσαν, ἢ ὅποια δὲν γνωρίζει ἀκόμη τὸν πολιτισμὸν τῆς Δύσεως, διότι ὅσα τὸν ἐγνώρισαν τὸν ἀγαποῦν πολὺ.

Ἀπὸ τὰ τρία ἑκατομμύρια τῶν Ἀρμενίων, τὰ δύο τρίτα περίπου, εἶνε διεσπαρμένοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καθὼς οἱ Ἑβραῖοι, κερδίζοντες μὲ τὸ ἐμπόριον συχνὰ μεγάλα ποσά, τὰ ὅποια φυλάτουν θρησκευτικῶς διὰ τὰς οἰκογενείας των. Εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Μικρῆς Ἀσίας, κυρίως εἰς τὴν Τραπεζοῦντα καὶ τὴν Σμύρνην, εὐρίσκονται πολλοί.

Ἀποῦ ὀμιλήσαμεν διὰ τὴν Σμύρνην, ἃς ρίψωμεν ἐν βλέμμα εἰς τὴν Ἀρμενικὴν συνοικίαν τῆς. Ἐν πρᾶγμα μᾶς κάμνει κατ' ἀρχὰς ἐντύπωσιν εἶνε ἡ ἰδιαιτέρα μορφή τῆς οἰκίας. Ὅποια διαφορὰ μεταξὺ τῶν κατοικιῶν αὐτῶν καὶ τῶν Τουρκικῶν! Καμμὴ ἐπιθυμία νὰ ἐπιβληθοῦν, κανὲν σημεῖον πολυτελείας, κανὲν ἐξωτερικὸν κόσμημα κατὰ τὸ γυμνόν, τὸ ὅποσον ἀρχίζει νὰ κουράζῃ τὸ μάτι, ἀλλὰ μόλις ἰδεῖ κανεὶς τὴν τελείαν καθαριότητα τοῦ ὅλου, αἰσθάνεται λαμπρὰν ἐντύπωσιν.

Μία περίεργος λεπτομέρεια τῆς ἀρμενικῆς οἰκίας, εἶνε οἱ μεγάλοι διάδρομοι, οἱ ὅποιοι ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν κυρίαν εἴσοδον, εἰς τρόπον ὥστε τὰ περισσότερα δωμάτια ἔχουσι πρόσωψιν ὄχι εἰς τὴν ὁδόν, ἀλλὰ εἰς τὸν κήπον τῆς οἰκίας.

Και οι διάδρομοι οὗτοι χρησιμεύουν ὡς κατάλυμα εἰς τὴν οἰκογένειαν κατὰ τὰς πλέον θερμὰς ὥρας.

Διὰ τὴν κάμουν τὴν διαμονὴν πλέον εὐχάριστον, στολί- λίζουν τοὺς τοίχους μετὰ ἀνθὴ καὶ μετὰ ἀναρριχητικὰ φυτὰ, το- ποθετοῦν ὠραία ἐπιπλα, καὶ οἱ ξένοι οἱ ὅποιοι διέρχονται ἀπὸ ἐκεῖ δύνανται ἀπ' εἴω νὰ βλέπουν τὰς διασκεδάσεις τῶν κατοίκων. Δὲν εἶναι, νομίζω ἀνάγκη, νὰ προσθέσωμεν ὅτι αἱ νεάνιδες καὶ αἱ νεαὶ γυναῖκες τῶν ὠραίων αὐτῶν ἀπολαυστικῶν κατοικιῶν, αἱ ὅποια ἐπιθυμοῦν νὰ προσελ- κούσιν τὰ βλέμματὰ τῶν γνωστῶν τῶν, ταῦ ἄλλου φύλλου, στέκουν εἰς τὰ παράθυρα μεταξὺ τῶν ἀνθισμένων ἀμυγδα- λιῶν καὶ τῶν ἐληῶν καὶ ἐκεῖ στίς μυρισμένες αὐτὰς φωλιὰς ψάλλονται τὰ τραγούδια τῆς ἀγάπης, τὰ ὅποια εἶναι τὰ ἴδια εἰς ὅλους τοὺς τόπους.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν)

Εἰρήνη Νικολαΐδου

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΘΗΣΕΑ

Ὁ Λυκομήδης διαφώνει πρὸς τὴν βασίλισσαν.

«Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὦ ἀναξ Ἰθυσέ, εἶπεν ὁ Λυκομήδης, διαφωνοῦμεν πάντοτε μετὰ τῆς βασιλίσσης· φρονεῖ αὕτη ἀνάκαθεν, ὅτι ἡ γυνὴ ἐπλάσθη κατὰλληλος παντὶ ἔργῳ καὶ δύναται νὰ μορφωθῇ ἐξίσου πρὸς τὸν ἄνδρα σωματικῶς καὶ πνευματικῶς· φρονεῖ δὲ πρὸς τούτους, ὅτι ἀδικεῖται τὸ ἑαυτῆς φύλον ὑπ' ἡμῶν τῶν ἀνδρῶν. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε πολὺ ἀρχαῖον, ἀπησχόλησε δὲ καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς Ὀλυμπίους θεοὺς. Ὁ Ζεὺς ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ· ἐκράτησε μὲν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν ὑπερτάτην δύνα- μιν, ἀλλ' ἔδωκε καὶ ταῖς θεαῖς ἰδίαν ἀρχὴν καὶ δικαιο- δοσίαν. Αἱ Μοῖραι πολλάκις μεταβάλλουσι τὰς ἀποφάσεις καὶ αὐτοῦ τοῦ ὑπάτου τῶν θεῶν καὶ διευθύνουσι τὰς τύχας καὶ κλώθουσι τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων, ὡς αὐταὶ θέλουσιν. Ἀρχαία, ὡς ὁ κόσμος, εἶναι ἡ ἔρις αὕτη μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· πιθκὸν νὰ ἔχῃ δίκαιον ἡ βασίλισσα, ἀλλ' ἡμεῖς ἐμμένωμεν τοῖς πατροπαράδοτοις καὶ δὲν τολμῶμεν νὰ μεταβάλλωμεν τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς συνθηκὰς, ἢ πλάσωμεν αὐτὰς ἐπὶ ἄλλων τύπων καὶ βάσεων. Ὁ πολ- λὸς λαὸς φρονεῖ, ὅτι ἀρκετὸν εἶναι τῇ γυναικὶ ὁ οἶκος καὶ ἡ ἀγωγή τῶν τέκνων, τὰ ὅποια γεννᾷ καὶ τρέφει. Ταῦτα τὰ ἔργα δύνανται ν' ἀπασχολήσωσιν οὕτω διαρκῶς τὴν οἰκοδόσποιαν καὶ μητέρα, ὥστε νὰ μὴ καταλείπωσιν αὐτῇ χρόνον περισσὸν πρὸς ἄλλας ἐργασίας. Περὶ τῆς γυναικῶς, φρονῶ μετὰ πεποιθήσεως, δὲν πρέπει νὰ γίνεται πολὺς λόγος περὶ δράσεως αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ οἴκου· ἐκεῖνη ἡ γυ- νὴ εἶναι ἀρίστη, ἥτις ἀποφεύγει οὐ μόνον τὸν φόγον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἔπαινον. Ὡς τὸ σῶμα, οὕτω καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἀγαθῆς γυναικῶς πρέπει νὰ εἶναι κατάκλειστον καὶ ἀ- νέξοδον. Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἡ ἀνθρωπότης ἐφρόνει, ὅτι τὸ εἶδος τῆς γυναικῶς δὲν πρέπει νὰ εἶναι γνωρὶμον εἰς τοὺς πολλοὺς· ἀρκεῖ ἀγαθὸς τις λόγος καὶ εὐφημος λόγος νὰ γίνηται περὶ αὐτῆς, ὡς καλῆς δεσποίνης, συζύγου καὶ μητρῶς. Ἡ βασίλισσα ὅμως δὲν προβαίνει εἰς ἔσχατα, ἤτοι εἰς τὴν τελείαν χειραφέτησιν τῆς γυναικῶς· δὲν κηρύττει ἀπροφα-

σίτως τὸν ἐλεύθερον καὶ φαειρὸν ἔρωτα, οὔτε ἀποδοκιμά- ζει τέλος τὴν δουλείαν ἐν τε τῷ γάμῳ καὶ τῷ ἔρωτι· ἐπιθυμεῖ, ἵνα ἡ γυνὴ ζῇ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς οἰκιακῆς ἐ- στίης καὶ ἀπολαύῃ τῆς εἰρήνης ἐν τῇ συμβιώσει μετὰ νο- μίμου συζύγου καὶ τῆς τιμῆς τῆς οἰκοδοσποίνης· δὲν ἀρ- νεῖται, ὅτι τὰ μέγιστα τῆς γυναικῶς θέλγητρα εἶναι ἐν τῇ παιδοποιίᾳ καὶ τῇ ἀνατροφῇ τῶν τέκνων· θέλει ἕως, ἵνα ἡ γυνὴ ἀναστρέφεται καὶ ζῇ ὡς ἐλεύθερον ὄν, ἰσότητος τῷ ἀνδρὶ, μεθ' οὗ κοινὴν ἔχει τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐν τῷ γήϊνῳ τούτῳ βίῳ. Θέλει πρὸς τούτους, ἵνα αὕτη τρέπηται πρὸς ἐκτέλεσιν παντὸς βιωτικοῦ ἔργου, πάσης τέχνης καὶ ἐπιζητῇ τὴν γενικὴν καὶ καθολικὴν μόρ- φωσιν καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ ἐκ τῆς θεραπείας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας ἀπορρέοντα. Ἐν τούτοις τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ σπουδαῖον καὶ πρέπει ν' ἀναβάλωμεν τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ εἰς ἄλλους εὐθεωτέρους καιροὺς· ἔχομεν ἔμπροσθεν ἡμῶν τὰς μακρὰς καὶ ἀπεράντους νύκτας τοῦ χειμῶνος· τότε ἐκεῖ ὑπὸ τὸ θάλπος τῆς ἐστίας καὶ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ζωηροῦ νησιωτικοῦ οἴνου θὰ ἔχωμεν τὸν καιρὸν νὰ συ- ζητήσωμεν καὶ ἀδολεσχήσωμεν.»

Οἱ βασιλεῖς καλοῦσιν τὸν Ἰθυσέα εἰς τὴν ἔπαυλιν αὐτῶν.

«Ἡδὴ, ὦ ἀναξ, ἤλθομεν νὰ σὲ καλέσωμεν εἰς τὸ δεῖ- πνον τὸ ὅποιον αὐριοῦν δίδομεν εἰς τὴν ἀγροτικὴν ἡμῶν ἔ- παυλιν· ἐκεῖ ἀγωνεῖς θὰ τελεσθῶσι· θέλω νὰ ἴδῃς, ὦ Ἰθυσέ, ὅτι οἱ Σκύριοι ἀθλοῦνται ἔχουσιν ἀξίαν τινά. Ἐπειτα ἂν ἐπιθυμῆς θὰ ἐκδράμωμεν καὶ μέχρι τῶν πατρικῶν σου κτημάτων· γινώσκεις δὲ καλῶς ὅτι ἐσμέν γείτονες, ἔχομεν δὲ καὶ εἰρίας συνεχῶς μετὰ τῶν γεωργῶν σου περὶ ὀροθε- σίας...»

«Καὶ ἐγὼ, ἀναξ, εἶπεν ἡ βασίλισσα μετὰ προφανοῦς συγκινήσεως συνενῶ τὰς παρακλήσεις μου μετὰ τῶν τοῦ Λυκομήδους· θὰ ὦμεν εὐτυχεῖς, ἂν δυναθῶμεν καὶ ἐπὶ τινὰ μόνον χρόνον ν' ἀποσπάσωμεν τὸν νοῦν σου ἀπὸ τῶν πολι- τικῶν σκέψεων, αἵτινες τοσούτον σὲ ἀπασχολοῦσιν. Ἐκεῖ ἔσως ἴδῃς καὶ πάλιν τὸν Πάνα, ἀκούσης παρ' αὐτοῦ εὐμε- νεῖς καὶ παρηγόρους λόγους, διηγηθῆς δ' ἡμῖν καὶ πάλιν περιέργα ἀνέκδοτα περὶ τοῦ ἀγροτικοῦ τούτου θεοῦ. Πρό- σεχε ὅμως, μὴ κοιμηθῆς καὶ πάλιν ἐν τῇ εἰς τὸ ἄλλος πε- ριπλάνῃσει σου, διότι περικυκλοῦσαι ὑπὸ κατασκόπων!»

Ὁ Ἰθυσεὺς περὶ τοῦ γυναικείου φύλου.

«Οἱ λόγοι τῆς βασιλίσσης, ὦ βασιλεῦ βαθεῖαν προῦξέ- νησαν ἐμοὶ ἐντύπωσιν. Πρῶτον ἦδη ἀκούω παρὰ γυναικῶς, ἐπίσημον κατεχούσης θέσιν, συνηγορίαν ὑπὲρ τοῦ φύλου τῆς μετὰ τοσαύτης εὐφραδείας καὶ εὐγλωττίας καὶ ἀκαταμα- χήτου λογικῆς. Ἡ πεῖρα μου, ὡς γινώσκεις, ὦ φίλε, δὲν με ἐδοήθησε νὰ σχηματίσω τόσον ὑψηλὴν γνώμην περὶ τῶν γυ- ναικῶν. Καὶ ἐγὼ, ὡς ὁ πολλὸς λαὸς, ἐνόμιζον, ὅτι ἀρκετὸν τῇ γυναικὶ τὸ καλλωπίζεσθαι, τὸ διοικεῖν τὸν οἶκον καὶ τρέ- φειν τὰ ἑαυτῆς τέκνα. Εἶχον καὶ ἐγὼ μέχρι τοῦδε τὴν γνώ- μην σου, ὦ Λυκομήδης, ὅτι δηλαδὴ ἡ γυνὴ ριπτομένη ἐκτὸς τοῦ οἴκου διαστρέφει τὴν φύσιν αὐτῆς· ἐνόμιζον καὶ ἐγὼ ὅτι ἀφ' οὗ ἐδόθη αὐτῇ ἐκ φύσεως ἡ κυοφορία τῶν τέκνων

καὶ ὁ θηλασμός, εἶναι ἀρκετὰ τὰ ἔργα ταῦτα ν' ἀπασχο- λήσωσι τὴν γυναικὰ καὶ ἀποτρέψωσιν αὐτὴν ἀπὸ παντὸς ἄλλου ἔργου. Τὸ ἔργον τῆς ἀνθρωπίνης δημιουργίας ἔχει ἀ- νκατεθῆ τῇ γυναικὶ ὑπὸ τῆς φύσεως· δι' αὐτοῦ ἀναγκαινίζει αὕτη τὴν ἀνθρωπότητα, διότι εἰπάγει εἰς τὸν κόσμον νέα πλάσματα εἰς ἀντικατάστασιν τῶν πελαιωθέντων. Οὐδὲν ἄλλο ἔργον μεῖζον καὶ ὑψηλότερον τούτου· δι' αὐτοῦ καὶ μόνου δύνανται ἡ γυνὴ νὰ ἐξυψωθῇ μέχρι τοῦ θεοῦ· παρά- γουσα ἀνθρώπους, γίνεται καὶ αὐτὴ δημιουργός. Πρὸς δὲ τοῦτοις οὐ μόνον ἡ κήσις, ἀλλὰ καὶ ἡ τροφή καὶ ἡ ἀγω- γὴ τῶν τέκνων εἶναι ἔργα μεγάλης ὠφελείας καὶ ἀξίας· ἡ γυνὴ χάριν τούτων πρέπει νὰ ἀναλίσκεθαι ὅλον αὐτῆς τὸν βίον καὶ ἀφοσιῶται ἀπὸ νεότητος αὐτῆς μέχρι γήρως, ὡς ἀ- ληθῆς ἰέρεια. Ἀφ' οὗ αὕτη εἶναι ἡ τίτθη καὶ ἡ πρόθυμος ὑ- πηρετία τοῦ νηπίου ἐν πάσαις αὐτοῦ ταῖς χρείαις, ἀφ' οὗ αὐ- τὴ εἶναι ἡ φρουρός καὶ φύλαξ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐκ πολλῶν κιν- δύνων, αὐτὴ ἡ βοηθὸς ἐν ταῖς πρώτοις τοῦ τέκνου παθή- μασι καὶ πόνοις, καὶ ἡ προστάτις ἐν τῇ ὀσημέρῳ προοίῳσῃ καὶ ἀξιοσημείωτῃ ἡλικίᾳ, αὐτὴ ἡ ὀδηγὸς ἐν ταῖς πρώτοις αὐ- τοῦ βηματισμοῖς καὶ ἡ διδάσκαλος ἐν τῇ ἐκφράσει τῶν πρώτων αὐτοῦ φθόγγων, ἀφ' οὗ τέλος αὐτὴ τοσαῦτα ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ὑψηλὰ ἔργα καὶ κηθήκοντα, βεβαίως ἐφρόνουσιν ὅτι παραβιάζει τὴν φύσιν ἑαυτῆς καὶ ἀνακόπτει τὸ ἔργον τὸ παρὰ τῆς φύσεως δοθὲν αὐτῇ, εἰ εἰς ἔργα ἀλλότρια, ἐκ- τὸς τοῦ οἴκου, παρεδίδετο. Τοιαῦτα ἐφρόνουσιν, ὦ βασιλεῦ, ἀλλ' οἱ λόγοι τῆς βασιλίσσης μ' ἐπεισαν, ὅτι ἡ γυνὴ ἐπλά- σθη καὶ πρὸς ἄλλον ἔτι μέγαν καὶ ὑψηλὸν σκοπὸν. Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ στηρίξῃ τὸν ἄνδρα, νὰ βοηθῇ καὶ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν καὶ ὀδηγῇ. Ἰνα ὅμως πράττῃ καὶ ταῦτα τὰ ἔργα καλῶς, πρέπει νὰ ἔχῃ διδασχθῇ τὴν τέχνην τοῦ σκέπτεσθαι καὶ κρίνειν, προσλαμβάνουσα ἐξ ἀπλῶν ὀνύχων εὐρεῖαν μά- θησιν καὶ ἀνακτοσφομένη μετὰ πάσης ἐλευθερίας. Μέχρι τοῦδε ἐπεζήτηται τὴν γυναικὰ διὰ τὸ κάλλος τῆς μόνου· ἦδη ὅμως μανθάνω, ὅτι τὸ κάλλος, αὐτὸ μόνον, δὲν πρέπει νὰ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ κύριον προσὸν τῆς γυναικῶς· ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἀρέσκη, νὰ σιορπίξῃ δὲ πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὰ δῶρα αὐτῆς δροσερὰ καὶ ἀμύραντα· πρέπει καθ' ἡμέραν νὰ ἀνακκινίζηται νὰ προτεταλῇ διὰ τῆς εὐγενείας τῶν τρό- πων, τῆς λεπτότητος τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τῆς εὐρείας γνώσεως καὶ πολυμαθείας. Ὅπου καὶ ἂν παρίσταται, πρέ- πει νὰ ἐπιχέῃ χάριν, δρόσον, νὰ μὴ καταπονῇ τὸν ἄνδρα, νὰ θέλῃ αὐτὸν διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς φωνῆς καὶ διὰ τῆς πειθοῦς πρὸς πᾶν ἀγαθὸν καὶ ὠφέλιμον. Ἡ γυνὴ πρέπει, συνελόντι εἰπεῖν, νὰ ἐμπνέῃ τὸν ἄνδρα, νὰ ἐξυψοῖ καὶ ἐξι- δανικεύῃ πᾶν, οὐτινος ἄπτεται καὶ συλλαμβάνει ἐν τῇ εὐ- αίσθητῳ καὶ εὐερεθίτῳ φαντασίᾳ τῆς. Ἄν τὸ κάλλος δι- δάσκη, τέρπει, καθιδύνη τὸν βίον, ἀνυψοῖ τὸν νοῦν καὶ ἐξι- δανικεύῃ τὸν λογισμὸν καὶ τὸ φρόνημα· πρέπει βεβαίως τοῦ- το νὰ εἶναι φανερόν καὶ κατὰ δὴλον τοῖς πᾶσιν· ἐν τὸ φῶς φέγγῃ καὶ φωτίζει ὁ ἀνημμένος λύχνος, δὲν πρέπει νὰ κρύ- πτηται ὑπὸ τὸ μῶδιον, ἀλλὰ νὰ τίθηται ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ, ἵνα διασκορπίξῃ κύκλῳ τὰς φωτεινὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας καὶ διαλύῃ δι' αὐτῶν τὸ περιεκλύπτον τὴν ὄψιν τῶν περὶ τὰ πρακμάτων σκοτός. Οὕτω δὲ πράττει καὶ ἡ φύσις· ἡ ἀνα-

τολὴ καὶ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου, ὁ ἀστερόεις οὐρανός, ἡ λάμ- πουσα σελήνη, ἡ ἀνθοφόρος γῆ, ἡ γαλιηνιαία θάλασσα, πάντα τέλος τὰ καλὰ αὐτῆς, εἶναι φανερὰ τοῖς πᾶσι καὶ τέρπουσι καὶ διδάσκουσι τοὺς θεωμένους. Διὰ τὴν λοιπὸν καὶ ἡ γυνὴ νὰ κρύπτη τὸ κάλλος τοῦ πνεύματος αὐτῆς καὶ τοῦ σώμα- τος; Διὰ τί νὰ ἔχῃ αὐτὸ κατάκλειστον ἐν τῇ γυναικωνί- τιδι, διὰ τί νὰ μὴ ἐπιτρέπηται αὐτῇ νὰ ἐπιδεικνύῃ αὐτὸ καὶ τέρπῃ δι' αὐτοῦ πάντα εὐαίσθητον; Ἐὰν δὲ καὶ τὰ προτερήματα τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας θέλωσιν ὡ- σαύτως συγκινοῦσι καὶ διδάσκουσι διὰ τί νὰ μὴ παρέχωμεν καὶ εἰς τὰς γυναικὰς τὰ μέσα ν' ἀποκτώσιν αὐτὰ καὶ ἀνα- πτύσωσι διὰ κατὰλλήλου ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως; Καθ' ὅλον μου τὸ βίον ἐπεδίωξα τὰς ἐπὶ κάλλει διαπρεπούσας γυ- ναικὰς μετ' ἀληθοῦς στοργῆς καὶ ἀγάπης· ἠδυνήθην νὰ κατακτῆσω βασιλίσσας ἰσχυρὰς καὶ θυγατέρας βασιλέων, ἀρ- χόντων καὶ μεγιστάνων, ἀλλὰ πᾶσαι αὗται με κατεπό- νησαν.

(Ἀπὸ τὸ μυθιστόρημα τοῦ κ. Μ Βρατσάνου)

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

ΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ

Εἰς καμμίαν ἄλλην τοῦ κόσμου μεγαλοπόλιν πλὴν τῆς Ρώμης δὲν ἀπαντοῦν σήμεραν μέγαρα ἰδιωτικά, τὰ ὅποια νὰ περιβάλλονται ἀπὸ ἐκτάσεις ἀπεράντους καὶ δειροφυ- τεῖας χωρὶς ἀρχὴν καὶ χωρὶς τέλος. Εἰς τὰ κέντρα τῶν με- γάλων πόλεων κάθε σπιθαμὴ γῆς ἀντιπροσωπεύει ἐν εἰσό- δημα, τὸ ὅποιον οἱ πλούσιοι ἰδιοκτητοῦν δὲν ἐνοοῦν νὰ θυ- σιάσουσιν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν μιᾶς πρασίνης καὶ θαλαρῆς ὀά- σεως.

Εἰς τὴν Ρώμην τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Ὅπως ὑπάρχουν πελάτια μεγάλα καὶ ἀρχαίων οἰκογενειῶν δυνάμενα νὰ συγκριθοῦν πρὸς τὸ παλάτι τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ἀπαράλ- λητα ὑπάρχουν καὶ κήποι ἀπεράντοι ἴσως μεγαλύτεροι καὶ πλουσιώτεροι ἀπὸ τὸν κήπον τοῦ Κυρηναίου, εἰς ὀρ- γιῶντα ἀπὸ βλάστησιν καὶ θαλαρότητα δένδρα.

Μίαν ἡμέραν, κουρασμένη νὰ βλέπω ὠραία πράγματα καὶ ὠραία ἔργα τέχνης, ἀπεφάσισα νὰ μὴν ἐπισκεφθῶ κα- νὲν μουσεῖον, νὰ μὴν ἀντικρύσω καὶ τὸ Βατικανόν, νὰ μὴν πλησιάζω καμμίαν ἐκκλησίαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποφύγῃ κα- νεῖς ὅλας αὐτὰς τὰς ἐστίας τῆς τέχνης καὶ τῆς χωρὶς ἀρ- χὴν καὶ τέλος ὠραιότητος, πρέπει ὠρισμένως νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ρώμην.

Αὐτὸ καὶ ἔκμηκ. Ἐμμεῖνα κλεισμένη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μου ἕως τὰς πέντε καὶ ἔπειτα ἐπῆρα μίαν ἡμαξίαν καὶ ἐ- ξήλαθα ἀπὸ τὴν πόλιν. Ἐξήγησα εἰς τὸν ἡμαξίαν μου τὴν ἐπιθυμίαν μου καὶ εὐθὺς εἰς ὀλίγα λεπτὰ με ἔνα δυνατόν ἐπιτιμῶμα τῶν ἵππων εὐρισκόμεθα ἐκτὸς τῆς πόλεως. Ὁ ὀρίζων γύρω μας ἦτο ἀνοιχτός καὶ ἀτελείωτος, ὁ οὐρανός ἠπλώνετο ὑψηλὰ ὡς μίαν μεγάλην ὀπαλίην ἀνεστραμμένη λεκάνη καὶ τὸ πράσινον χρῶμα ὠραιοῦσε γύρω μας, ἀλλοῦ εἰς πυκνὰ στρώματα τῆς γῆς καὶ ἀλλοῦ εἰς συμπλέγματα

γένδρων και θάμνων, τὰ ὅποια εἶχαν σχήματα ἀρχιτεκτονικῆς ἐντελῶς πρωτότυπα.

Τὴν ἀρμονίαν αὐτὴν τῆς πλουσίας φύσεως συνώδευσεν μία μυστικὴ ἀρμονία ἀπολύτου σιωπῆς. Ὅλα ἐσιώποῦσαν ὅλα ἐπέβηκαν μίαν μυσηριώδη καὶ ἀνεξήγητον εὐλάβειαν. Καὶ ὁ ἀμαξηλάτης μου ἀκόμη — πρᾶγμα σπάνιον — ἐσιώποῦσε. Ἡ ψυχὴ, τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα ἀπέκτων βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὴν ἥρεμον νάρκη καὶ ἡσυχίαν, ἡ ὁποία ἐβασιλευε παντοῦ. Ἡ ζωὴ εἰς τοιαύτας σπανίας στιγμὰς διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῶν πόλεων μετουσιούται ἐντελῶς. Μεταλαμβάνει ὀλίγον ἀπὸ τὴν αὐτόματον καὶ μηχανικὴν ζωὴν τῆς φύσεως, ἀρμολογεῖται πρὸς αὐτὴν καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀρχικὴν πηγὴν καὶ κατὰγωγὴν τῆς.

Ἡμῶν εὐτυχῆς καὶ εἶχα ἀφεθῆ ὅλη εἰς τὸ ἐλαφρὸν λίκνισμα τῆς ἀμάξης, χωρὶς νὰ σκέπτομαι τίποτε, ἴσως καὶ χωρὶς νὰ αἰσθάνωμαι. Αἴφνης τὸν ὀρίζοντα ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν μᾶς τὸν ἔκοψεν ἕνα ὑψηλὸν τεῖχος, τὸ ὁποῖον ἐφάνετο ὡς τεῖχος φρουρίου. Ὑπέθεσα ὅτι ἦτο τεῖχος τῆς πόλεως, ἀλλ' ὁ ἀμαξηλάτης μου ἤρρεν εὐκαιρίαν νὰ διακόψῃ τὴν σιωπὴν του. Εἶναι ἡ villa Borghèse, μοῦ εἶπεν Ἐγὼ ἐξηκολούθησα νὰ σιωπῶ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι μετ' ὀλίγον τὸ τεῖχος θὰ ἐτελείωνε καὶ ὅτι ὁ ἀνοικτὸς ὀρίζων θὰ μᾶς περιέβαλε καὶ πάλιν ἀπὸ παντοῦ, ὅπως καὶ πρῖν. Ἀλλ' ἡ ὥρα παρήρχετο καὶ τὸ τεῖχος, ὑψηλόν, μονότονον, πληκτικὸν ὑψοῦτο πάντοτε ἐκεῖ ἀτελείωτον καὶ ἐφάνετο ἐκτεινόμενον μακρὰν, πολὺ μακρὰν, ὡς ποῦ ἔφθινε τὸ θάλαμα μᾶς.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΚΑΚΟ ΜΑΤΙ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο φύλλο)

Ἡ ἀμαξία ἄφησε τὸ δρόμο τῆς ἀρογιαλιᾶς, πῆρε ἕνα λοξὸ δρομάκι καὶ στάθηκε μπρὸς σὲ μίαν κλειστὴν πόρτα καγκελένια. Τὸν ὀλόγυρα τοῦχο εἶχανε ἀντικαταστήσῃ μὲ φράχτη ἀπὸ κάτους.

Πάνω ἀπὸ τὸ φράχτη τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀπέραντες; σικιῆς ἄπλωναν τὰ πυκνὰ φύλλα τους μὲ τὸ μεταλλικὸ πρᾶσινο χροῶμα καὶ ἕνα μεγάλο πεῦκο σὰν ὀμβρέλλα, κυμάτιζε τὸ χρυσοπρᾶσινο φύλλωμά του. Τὰ δένδρα αὐτὰ σκέπαζαν σχεδὸν τὴν ὄψιν τοῦ σπιτιοῦ, καὶ κάπου, κάπου μονάχα φαίνονταν ἀτάσπερο ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ πρᾶσινο μπερτέ ποῦ τὸ ἔκρυβε.

Μία ὑπηρετρία μελαμψὴ μὲ σγουρὰ μαλλιά, ἔτρεξε ἄμα ἄκουσε τὸ κρότο τῆς ἀμαξίας, ἀνοίξε τὴν καγκελένια πύρτα, καὶ ὠδήγησε τὸν κύριο Ἀσπρωμὸν ἀπὸ ἕνα δρόμο στολισμένον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὲ πικροδάφνες, στὴν ταράτσα ὅπου ἡ δεσποινὴς Ἀλίκη Ward ἔπερνε τὸ σοῦϊ μαζὴ μὲ τὸν θεῖό της.

Ἀπὸ ἰδιοτροπία ἢ ὁποία ταίριαζε σὲ μίαν κόρη ποῦ εἶχε βαρεθῆ ὅλα τὰ κόμοδα τῆς ζωῆς, ἴσως καὶ γιὰ νὰ πειράξῃ τὸ θεῖό της, μὲ τοῦ ὁποίου τὰ ὀλίγον ἀριστοκρατικὰ γούστα γελοῦσε, εἶχε κατὰ προτίμησιν ἐκλέξῃ ἡ δεσποινὴς Ἀλίκη τὸ ἀγροτικὸ αὐτὸ σπιτάκι τ' ἀφεντικὰ τοῦ ὁποίου ταξίδευαν καὶ ἔσι εἶμεν γιὰ πολλὰ χρόνια κλειστό. Εὗρισκε στὸ παραμελημένο αὐτὸ περιβόλι, τὸ ὁποῖο εἶχε τὴν ἀγριὰδα τῆς φυσικῆς βλαστῆς, μὲ ἄγρια ποίηση ἢ ὁποία τῆς ἄρσεσε ὅλα στὸ θερμὸ κλίμα τῆς Νάπολης εἶχανε μεγαλώσει.

Ἡ πορτοκαλιές, ἡ μυρτιές, ἡ ροδιές, ἡ λεμονιές, ἔκαναν εὐχαρίστηση νὰ τίς βλέπῃ κανεὶς καὶ τὰ κλαδιὰ τους ποῦ δὲν φοβόντουσαν

Δὲν ἔχει ἄλλον δρόμον; ἠρώτησα.

Ὅχι ἀπάντησεν ὁ ἀμαξηλάτης. Τὸ τεῖχος τῆς villa Borghèse ἔχει περιμέτρον τεσσάρων μιλίων καὶ εἵμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ ἀκολουθήσωμεν. Τέσσαρα μίλια ὁ κῆπος αὐτός, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάρχουν πάρα ἀτελείωτα, καὶ δάση καὶ δενδροστοιχίαι ἀμαξῆται καὶ παλάτια, καὶ μουσεῖα καὶ λίμναι καὶ ἀγάλματα καὶ βουστάσια καὶ πτηνοτροφεῖα καὶ θηριοτροφεῖα καὶ θερμοκήπια καὶ ἔτι, ἄλλο ἤμπορεῖ νὰ ὑπάρχει εἰς ἕνα κῆπον. Καὶ τοιοῦτοι κῆποι εἶναι δέκα εἴκοσι, τριάντα ἴσως μέσα εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ρώμης, ὅπως εἶναι καὶ ὁ κῆπος Borghèse ὁ ὁποῖος μὲ τὸ νὰ τελειώσῃ καὶ νὰ συνορεύῃ μὲ τὴν ἐξοχὴν ἔχει ὅμως τὴν ἀρχὴν του καὶ τὴν μεγάλην καὶ κυρίαν εἴσοδον του εἰς τὴν Πλατεῖαν τοῦ Λαοῦ, τὸ κεντρικώτερον αὐτὸ σημεῖον τῆς πόλεως.

Εἶναι οἱ κῆποι αὗτοι μὲ τὰς ἐπαύσεις των τὰ ὑπολειπόμενα λείψαντα τῆς Παπικῆς κυριαρχίας καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν οἱ κατὰ καιροὺς Πάπαι διμοιράζοντο μεταξὺ των τὴν πόλιν. Κατὰ τοὺς χρονογράφους τῶν ἐποχῶν ἐκείνων, εὐθύς ὡς εἰς Πάπας ἐξελέγετο, πρῶτον του ἔργον ἦτο νὰ μοιράσῃ τίτλους εὐγενείας εἰς ὅλους τοὺς συγγενεῖς του. Ἀλλ' οἱ τίτλοι εὐγενείας ἠκολούθουντο καὶ ἀπὸ δωρεάς, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξησφάλιζαν ζωὴν ἀξιοπρεπῆ εἰς τοὺς μεγιστᾶνας καὶ πρίγκηπας αὐτοὺς τῆς στιγμῆς. Χιλιάδες δουκάτα καὶ φλωριά ἔδραχναν τότε γύρω εἰς τοὺς νεοφυτίστους εὐγενεῖς καὶ τὰ ὠραϊότερα σημεῖα τῆς πόλεως ἐμοιράζοντο εἰς αὐτοὺς, μαζὴ μὲ τὰ ἀξιώματα καὶ τὰς θέσεις, αἱ

τὸ ψαλίδι τοῦ περβολάρι ἔδιναν τὸ χέρι τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο καὶ μὲνανε μέσα στὴς κάμαρες ἀπὸ κανένα τζάμι σπαταμένο. Δὲν ἦταν ὅπως στὰ βρεινὰ μέρη, μελαγχολικὰ, γιὰ τὴν ἀκατοίκητο, ἀλλ' εἶχε ὅλη τὴν τρελλὴν χαρὰ τῆς Μεσημερινῆς φύσης. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ νοικοκύρη, τὰ δένδρα μεγάλωναν καὶ ἀνθίζαν, ἔκαναν καρπούς καὶ μοσχολοῦσαν τὸν ἀέρα, ξανάπερναν τὴ θέσιν ὅπου τοὺς διαφιλονεικούσε ὁ ἄνθρωπος.

Ὅταν ὁ θεῖος εἶδε ὅλη αὐτὴ τὴ πλούσια βλάστηση, ἀνάμεσα στὴν ὁποία ἔπρεπε νὰ περάσῃ καιεὶς κρατώντας τὸ κλαδεύτηρι στὸ χέρι, καθὼς στὰ δάση τῆς Ἀμερικῆς, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ βεβαιώσῃ πῶς ἡ ἀνεψιά του ἦταν βέβαια τρελλή. Ἀλλ' ἡ Ἀλίκη τοῦ ὑποσχέθηκε μὲ σοβαρότητα νὰ διατάξῃ νὰ κάνουν ἀπὸ τὴν πόρτα ὡς τὸ σαλόνι, καὶ ἀπὸ τὸ σαλόνι στὴν ταράτσα, ἕνα πέρασμα ἀκετὸ, ὥστε νὰ χορῆ νὰ περνᾷ ἕνα βαρέλι γεμάτο μπίρα. Ὁ θεῖος ἐπίστηκε γιὰ τὸν ἥξερε ν' ἀντιστέκεται στὴν ἀνεψιά του, καὶ αὐτὴ τὴ στιγμὴ καθισμένος ἀπέναντι τῆς στὴν ταράτσα ἔπιε σιγὰ σιγὰ, μὲ τὴν πρόφασιν τοῦ τσαγιοῦ, ἕνα μεγάλο φλιτζάνι ροῦμι.

Ἡ ταράτσα αὐτὴ ποῦ εἶχε περισσότερο ἀπ' ὅλα ἐνθουσίασῃ τὴν Ἀλίκη, ἦταν ἀληθινὰ πολὺ ὠραῖα καὶ ἀξίζει μὲ ἰδιαιτέρην περιγραφήν, γιὰ τὸ κ. Ἀσπρωμὸν ἦρθε πολλὰς φορὰς ἐκεῖ τὸ ἀπόγευμα.

Ἀνέδιναν σ' αὐτὴν ἀπὸ μίαν πέτρινην σκάλα, τῆς ὁποίας τὰ χαλασμένα σκαλοπάτια ἦταν γεμάτα χόρτα. Τέσσερες κολῶνες τίς ὁποίας εἶχανε πάρη ἀπὸ κανένα ἐρεπίο καὶ τῶν ὁποίων τὰ χαμένα κεφαλοκάλωνα εἶχανε ἀντικαταστήσῃ μὲ μεγάλες πέτρες, τετράγωνες, κρατούσαν μίαν κλιματαριὰ ἀπὸ λεπτὰ ξύλα, πλεγμένη ὅλη μὲ κλίμακα καὶ ἀγρᾶμπελες. Κάτω ἀπὸ τὸ τοῖχο τὰ διάφορα δέντρα ἀφησμένα ἐλεύθερα αὐξαναν ὅπως ἦθελαν καὶ πέρα ἀπὸ ἕνα δάσος, ἡ θέα ἀνοίγουνταν εἰς λουλουδοσπαρμένην ἔκτασιν στὸ τέλος τῆς ὁποίας φαίνονταν ὁ Βεζούβιος καὶ ἡ ἀπέραντη θάλασσα. Ὅταν ὁ κύριος Παῦλος δ' Ἀσπρωμὸν φάνηκε στὸ κεφαλόσκαλο, ἡ Ἀλίκη σηκώθηκε καὶ μὲ χαρὰ προχώρησε μερικὰ βήματα πρὸς αὐτόν. Ὁ Παῦλος τῆς ἔ-

ὅποια ἀπερρόφων ὅλα τὰ εἰσοδήματα τῆς ἀγίας πόλεως. Ἐὰν λοιπὸν ὑπολογίσῃ τις ὅτι κάθε Πάπας θὰ εἶχε δύο τρεῖς ἀδελφοὺς ἢ ἀνεψιούς, οἱ ὁποῖοι ἐλυμαίνοντο ἐκαστοτε τὴν χώραν, τότε ἐξηγεῖ τὸ πλῆθος τῶν θυμωμένων παλατιῶν καὶ κήπων, τοὺς ὁποίους οἱ τελευταῖοι ἐκφυλισμένοι ἀπόγονοι αὐτῶν κατορθώνουν νὰ διατηροῦν μέχρι σήμερον.

Τὸ περιεργὸν εἶναι ὅτι οἱ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπρόσωποι αὗτοι τοῦ Θεοῦ ἀντελαμβάνοντο τὰ καθήκοντα καὶ τὴν δικαιοδοσίαν των μὲ ἀυθαρεσίαν τὴν ὁποίαν σπανίως ἀπαντᾷ τις εἰς λαϊκοὺς ἀρχοντας. Ὁ λαὸς δι' αὐτοὺς ἦτο προωρισμένος νὰ ἐργάζεται διὰ νὰ πλουτίσῃ ἡ αὐτοὺς καὶ τοὺς συγγενεῖς των. Ἐκ τῆς στερήσεως τοῦ λαοῦ ἐξοικονομεῖτο ἡ μέχρι μυθώδους καὶ ἀπιστεύτου πολυτελεῆς ζωὴ τῶν μεγιστάντων τῆς Παπικῆς Αὐλῆς, οἱ ὁποῖοι βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον περιεστοιχίσθησαν ὑπὸ ἀκολούθων, ὑπακλῆλων καὶ σωματοφυλάκων τόσων πολυπληθῶν, ὥστε ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ ἀποτελῇ δύνκμιν σοβαρὰν ἐν τῷ κράτει. Ὅταν δὲ μὲ τὸν θάνατον τοῦ προστᾶτου Πάπαι ἢ βασιλεία αὐτῶν ἔδουε, κατῶρθωναν νὰ ὑπερασπίζοντο τὰς περιουσίας των κατὰ τῶν ἀρκαδικῶν διαθέσεων τῶν νέων ἐτιδρωμένων τοῦ δημοσίου πλοῦτου μὲ τὸ σμῆνος αὐτῶν ἀέργων, τὸ ὁποῖον ἐσυντηροῦσαν ἐπὶ ἔτη εἰς τοὺς διαδρόμους τῶν πριγκηπικῶν αὐλῶν των. Τώρα μὲ τὴν κατάρρησιν τῆς Παπικῆς ἀπολυταρχίας ἔδυσεν καὶ τὸ ἄστρον τῶν εὐγενῶν τῆς Ρώμης. Οἱ τελευταῖοι ἀπόγονοί των ζοῦν ἐξόριστοι εἰς ἄλ-

πιασε τὸ χέρι καὶ ἐκείνη τὸ σήκωσε ὡς τὸ χεῖλιον τοῦ φίλου της μὲ κίνημα παιδικῆς χάριτος.

Ὁ θεῖος τῆς προσπάθησε νὰ σηκωθῇ, ἀν καὶ οἱ ρευματισμοὶ του τὸν ἔκανον νὰ κἀνῃ διαφόρους μορφασμούς, καὶ ἄμα τὸ κατῶρθωσεν πλησίασε καὶ αὐτὸς μὲ πραγματικὴν χαρὰ στὸ νέο καὶ τοῦ ἔσφιξε μὲ ἀγάπην τὸ χέρι.

Ἡ Μίς Ἀλίκη Ward, εἶχε τὴν γαλαταινία ἀσπράδα τῶν Ἀγγλίδων, μαῦρα μαλλιά καὶ χεῖλινα σὰν κεράσια ἢ ἀντίθεσιν αὐτῶν τῶν μαλλιῶν τὴν ἔκανε ἀκόμη ποῖο ὠραῖα. Τὸ μακρὸ πρόσωπό της, ἡ μεγάλη ἀσπράδα της, ἡ λεπτὴ μύτη της, τὰ γαλανὰ σκούρα μάτια της, μὲ τὰ μακριὰ μαῦρα τσίνορα, τὰ ὁποῖα ἔκαναν σκία πάνω στὰ τριανταφυλλῆνα μάγουλά της, τὰ πλούσια μαῦρα μαλλιά της, ὁ ὠραῖος ψηλὸς λαιμὸς της, τὴν ἔκαναν νὰ φαίνεται σὰν εἰκόνα.

Ἡ Ἀλίκη φοροῦσε ἕνα φόρεμα ἀπὸ γρανετίνια μὲ φραμπυλάδες μὲ φιστόνια κόκκινα, τὰ ὁποῖα ταίριαζαν πολὺ μὲ τὰ κοράλια ποῦ εἶχε στολιστῆ τὰ μαλλιά της τὰ βραχιόλια της καὶ τὰ σκουλαρίκια της. Γι' ἀντίθεσιν τοῦ πορτραίτου τῆς μίς Ἀλίκης, πρέπει νὰ κάμωμε καὶ μίαν περιγραφήν τοῦ θεοῦ της. Ὁ θεῖος τῆς ἦταν ὡς ἐξήντα χρόνων κατακικκινὸς μὲ ἄσπρες φαβορίτες καὶ ἄσπρα φρύδια καὶ ντυμένος μὲ ὀλόσταχτια φορέματα καλοκαυμμένα. Τὸ ὄφος του ἦταν ἀριστοκρατικὸ καὶ οἱ τρόποι του πραγματικὰ εὐγενικοί. Ὁ χαρακτῆρας του ἦταν νάλατρεύῃ τὴν ἀνεψιά του καὶ νὰ πίνῃ πολὺ κρασί καὶ ροῦμι.

— Κυττάξτε πῶς εἶμαι καλὰ τώρα καὶ πόσο εἶμαι ὠραῖα! Κυττάξτε τὰ χρώματά μου, δὲν ἔχω ἀκόμη ὅσα ὁ θεῖος μου, καὶ ἐλπίζω πῶς ποτὲ δὲν θὰ τ' ἀποχτήσω. — Καὶ ὅμως εἶμαι πολὺ καλὰ, ἔχω παχίγη καὶ δὲν συλλογίζομαι πλέον τὰ κόκκαλα ποῦ φαίνονταν, ὅταν ἦθελα νὰ πάω στὸ χορὸ. Καὶ ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ μὲ ἐξαιρετικὴν χάριν, ὁ πῶς συνήθιζε, στέκουσαν μπρὸς στοὺς κ. Ἀσπρωμὸν σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὸν κἀμῃ νὰ τὴν παρατηρήσῃ.

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια, ἐπρόσθεσε ὁ θεῖος, πῶς εἶνε καλὰ τώρα, ὅλη ζωὴ καὶ μὲ ὠραῖα χρώματα. — Βέβαια ἀποκρίθηκε ὁ Παῦλος, ἡ μίς Ἀλίκη δὲν ἔγινε ποῖο

λας εὐρωπαϊκῆς πρωτεύουσας, ὅπου δὲν θεωροῦνται ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξαιολογηθῶν τὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ πομπώδη ζωὴν, ἢν θὰ διήγον εἰς Ρώμην. Καὶ ἐκεῖ ἔρχονται εἰς συνεννοήσεις μὲ τὰς νέες ἀρχὰς καὶ οἱ πλέον ἄσπροι πωλοῦν τὰ παλάτια καὶ τοὺς κήπους των, ὅπως ἔκαμε τελευταίως ὁ πρίγκηψ Borghèse ὁ ὁποῖος ἐπώλησε τὸν κῆπον του εἰς τὸν δῆμον τῆς Ρώμης ἀντὶ πέντε ἑξ ἑκατομμυρίων φρ. Ὁ κῆπος θὰ ἐνωθῇ μὲ τὸ Pincio καὶ θὰ ἀποτελέσῃ τὸν μεγάλον κῆπον τοῦ λαοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ εὐτυχεῖς ὑπῆκοι τοῦ βασιλέως Ἐμμανουὴλ θὰ ἀπόλαμβάνουν μὲ τὰς οἰκογενεῖας των εἰς αὐτὸ τὸ κέντρον τῆς Ρώμης ὅλας τὰς ὠραίας καὶ ὑγιεῖς ἀπολαύσεις τῆς ἐξοχῆς.

ΤΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ

Μία ἐκ τῶν τακτικῶν ἀναγνωστρίων μᾶς ζητεῖ νὰ τῆς δώσωμεν πληροφορίας τινὰς ὡς πρὸς τοὺς διαφόρους τρόπους, καθ' οὓς γίνεται χρῆσις ἐπισκεπτηρίων. Ἄν καὶ πολλάκις ἐγράψαμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ὅμως ἐπικυκλοδοῦμεν καὶ σήμερον μερικὰ πράγματα, σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα.

Λοιπὸν τὸ ἐπισκεπτήριον ἀντιπροσωπεύει τὸν ἄνθρωπον. Καὶ δι' αὐτὸ πολὺ συχνὰ τὸ τετράγωνον αὐτὸ χαρτάκι καὶ ἀποκαλύπτει τὸν ἄνθρωπον. Αἴφνης ἐπισκεπτήριον, ἐν ᾧ ἀναφέρονται τὰ ἀξιώματα καὶ ἡ κοινωνικὴ περιωπῆ, προδίδουν συχνότατα ἔλειψεν πραγματικῆς ἀτομικῆς ἀξίας ὡς προδίδουν κενοδοξίαν καὶ ματαιότητα. Ἐπισκεπτήριον τυ-

ῶμορρη, αὐτὸ ἔχτανε ἀδύνατο, ἀλλὰ εἶνε πολὺ καλὰ στὴν ὑγείαν της, πολὺ ποῖο καλλίτερα ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ χωριστήκαμε. Καὶ τὸ βλέμμα του σταματοῦσε μὲ περιεργὴν ἐπιμονὴν στὴν νέαν κόρη ποῦ στέκουσταν μπροστά του.

Ἐξαφὰ τὰ ὠραῖα χρώματα, γιὰ τὰ ὁποῖα ἦταν υπερήφανη, χάθηκαν ἀπὸ τὰ μάγουλά της, σὰν τὰ κόκκινα χρώματα τῆς δύσης, ὅταν ὁ ἥλιος καθῆ ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα. Τρέμουσα ἔφερε τὸ χέρι της στὴν καρδίαν της, καὶ τὸ ὠραῖον στόμα της, τὸ ὑποὶ εἶχε κιτρινίσθη, ἔκανε κρηλασμοὺς πόνου. Ὁ Παῦλος συγκινημένος σηκώθηκε, καὶ ὁ θεῖος τῆς, ἀλλὰ τὰ ὠραῖα χρώματα τῆς Ἀλίκης, εἶχανε ξαναφανῆ στὰ μάγουλά της καὶ χαμογελοῦσε διὰ τῆς βίας.

— Σὰς ὑπεσέθηκα ἕνα φλιτζάνι σοῦϊ ἢ ἕνα σιρόπι. Ἄν καὶ εἶμαι Ἀγγλίδα, σὰς συμβουλεύω νὰ προτιμήσῃτε τὸ παγωμένο σιρόπι. Τὸ χιόνι βέβαια εἶνε καλλίτερον ἀπὸ τὸ ζεστὸ νερὸ, ὅταν βροίσκεται κανεὶς στὸν τόπον αὐτό, ὁ ὁποῖος γειτνεύει μὲ τὴν Ἀφρικήν.

Καὶ οἱ τρεῖς κίθισαν ὀλοτρόγυρα στὸ πέτρινον τραπέζι κάτω ἀπὸ τὸν πρᾶσινο θόλο. Ὁ ἥλιος εἶχε βραδύνη, καὶ ἡ γαλάζια ἡμέρα, τὴν ὁποία λένε νύχτα στὴ Νάπολη διαδέχθηκε τὴν ἡμέρα. Τὸ φεγγάρι ἐφρίχθη ἀσημένιος λουρίδες στὴν ταράτσα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πυκνὰ φύλλα, ἡ θάλασσα μουρμούριζε ἀπὸ μακριὰ καὶ ἀκούγονταν ὁ ἦχος τοῦ περιῶ ποῦ συνόδευσε τὸ τραγοῦδὸν τῆς ταραντέλλας...

Ἐπρεπε νὰ χωριστοῦνε. — Ἡ Βισέ, ἡ μελαγχρὴ ὑπηρετρία μὲ τὰ πολλὰ μ' ἄλλιά, ἦρθε μ' ἕνα φανάρι στὸ χέρι γιὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὸν Παῦλο ὅταν σεβρίζε τὰ σερμπέτια καὶ τὸ παγωμένο νερὸ, κύτταζε τὸν ξένο, μὲ περιέργειαν καὶ φόβον. Βέβαια τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παρατηρήσεως αὐτῆς δὲν ἦταν εὐνοικὸ γιὰ τὸν Παῦλο, γιὰ τὴν Βισέ φαίνονταν δυσχερῆσθημένη καὶ ἐνῶ συνώδευσεν τὸν ξένο, διεύθυνε ἐναντίον του, μὲ τρόπο ὥστε νὰ μὴν μπορῇ νὰ τὴν δῇ, τὸ μικρὸ δάχτυλο καὶ τὸ δείχτην, ἐνῶ τὰ δύο ἄλλα κρατοῦσε μαζεμένα, σὰν νὰ ἤθελε νὰ κἀνῃ ἕνα καβαλιστικὸ σχῆμα.

(Συνέχεια)

(Théophil Gautier)

πωμένον με χαρακτήρας ιδιορρυθμούς και στολισμένους προδίδουν πόθους πολυτελείας και επιδείξεως.

Ἐπισκεπτήριον πολὺ μεγάλου σχήματος και με πολὺ μεγάλη γράμματα προδίδει μεγαλομανίαν. Ἐπισκεπτήριον ἀπλοῦν, καθαρτυπωμένον, μετρίου σχήματος προδίδει ἀνθρωπον λογικόν, μορφωμένον, καλαίσθητον.

Τὸ ἐπισκεπτήριον ἀφίνομεν τσακισμένον εἰς μίαν γωνίαν ὅταν ἀπευθύνεται εἰς ἓν πρόσωπον. Αἱ κυρίαὶ ἄλλως ἀφίνου ἐπισκεπτήριον μόνον εἰς κυρίας. Εἰς κυρίους ἐξαιρετικῶς ἐάν εἴναι πολὺ γέροντες και κατέχουσι θέσιν κοινωνικὴν ὑψηλὴν. Οἱ κύριοι δὲν ἀφίνου ποτὲ ἐπισκεπτήριον τσακισμένον ἀπὸ τὴν μίαν μόνον γωνίαν πρὸς κυρίαν ἔχουσαν σύζυγον, ἀλλ' οὔτε πρὸς ἀνδρα ἔχοντα γυναῖκα. Τὸ ἐπισκεπτήριον εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν διπλώνεται εἰς δύο ἢ καλλίτερον ἀφίνου δύο ἐπισκεπτήρια ἕκαστον τσακισμένον εἰς μίαν γωνίαν.

Συνήθως δὲν γράφου εἰς τὰ ἐπισκεπτήρια, τὰ ὁποῖα ὁ ἐπισκέπτης ἀφίνει· ἐξαιρέσει ὅταν ἀναχωρεῖ τῆς πόλεως ὅποτε θέτει τὰ στοιχεῖα π. α. τὰ ὁποῖα σημαίνουν πρὸς ἀποχαρισισμόν. Ἡ ὅταν συλλυπεῖται ὁπόταν σημειῖ τὰ στοιχεῖα π. π. σημαίνοντα πρὸς παρηγορίαν. Εἰς μίαν ἔκτακτον καλλονὴν ἢ μεγαλοφυίαν τὸ ἐπισκεπτήριον ἠμπορεῖ νὰ ἔχη ἓν θαυμαστικόν, και δύο. Αἱ νεάνιδες ἕως τὰ δεκαοκτώ ἔτη δὲν ἔχου ἐπισκεπτήρια, ἀλλὰ γράφου τὸ ὄνομα τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς μητρός. Μετὰ τὴν ἡλικίαν αὐτὴν τώρα με τὰς σχετικὰς ἐλευθερίας τῆς νεότητος αἱ νεάνιδες ἔχου ἐπισκεπτήρια, ὡς χρήσις ἰδίᾳ γίνεται πρὸς ἐπίσκεψιν φίλων ἐπίσης νέων. Νέος δὲν ἀφίνει ποτὲ ἐπισκεπτήριον εἰς νεάνιδα, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε τυχαίως. Ἀφίνει τοιαῦτα πρὸς τοὺς γονεῖς τῆς.

Μετὰ πρόσκλησιν εἰς γεῦμα ἢ χορὸν στέλλομεν ἐπισκεπτήριον, εὐχαριστοῦσαι και δηλοῦσαι ὅτι δεχόμεθα. Μετὰ τὸ γεῦμα ἢ τὸν χορὸν ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν ἀφίνομεν ἐπισκεπτήριον. Εἰς τοὺς ἀναγγέλλοντας τοὺς γάμους τῶν τέκνων τῶν γονεῖς στέλλομεν τὰ ἐπισκεπτήρια μας, οἱ κύριοι δύο πάντοτε, αἱ κυρίαὶ ἓν. Καὶ μόνον ὅταν οἱ νεόνυμφοι μας ἐπισκεφθοῦν τότε τοὺς ἀντεπισκεπτόμεθα ἢ ἀφίνομεν ἐπισκεπτήρια. Ἐπισκεπτήρια στέλλομεν μόνον εἰς ὀνομαστικὰς ἐορτὰς και κατὰ τὸ νέον ἔτος, ὅταν ὑποτίθεται ὅτι δὲν προφθάνωμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν ὅλους μας τοὺς φίλους. Εἰς τοὺς πολὺ οἰκείους ὅμως ἐπιβάλλεται ἢ ἐπίσκεψις.

ΤΙ ΕΙΝΕ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΙΣ ;

Ἡ ἀξία τῆς ὠραιότητος γνωρίζεται ἰδίως ἐν καιρῷ ἡσυχίας, ἢ τῆς χάριτος εἰς τὰς κινήσεις.

Anatole France

Ἡ χάρις εἶνε τι ἀναφίρετον τῆς γυναικός.

Van Hasselt

Ὁρατός ἠμπορεῖ νὰ εἶνε και ὁ νεκρός· χαρίεσσα μόνον ἢ ζῶσα ζωή.

D' Annunzio

Ἡ χάρις εἶνε ὁ κάλυξ τῆς ὠραιότητος.

Masson

Ἡ ὠραιότης περιβάλλεται ἐνίοτε ὑπὸ ψυχρότητος, ἢ τις καταβάλλει τὴν καρδίαν ἢ χάρις ἀποπνεῖ πάντοτε μίαν ζωογόνον γλυκεῖαν αὔραν.

Tshechow

Ὁρατός ἠμπορεῖ νὰ εἶνε και ὁ ἀνὴρ. Χαρίεσσα εἶνε μόνον ἢ γυνή. Ἡ πραγματικὴ γυναικεία καλλονὴ συνίσταται εἰς τὴν ψυχικὴν και σωματικὴν χάριν.

von Bredow

Ἐν τῇ χάριτι ἀποκαλύπτεται ἡ ὠραιότης τῆς γυναικείας ψυχῆς· ὁπισθεν τῆς ὠραιότητος κρύπτεται πολλὰκις ἡ ἰδιότης αὐτῆς.

Lady Hamilton

Ἡ ὠραιότης γνωρίζει ἐαυτήν, ἢ χάρις ὄχι κρίνεται παρ' ἄλλων.

Gyp

Ἡ ὠραιότης ὅταν ἐξισοῦται ὠριζ· ἀγωνισα ζητεῖ νὰ φθάσῃ τὴν χάριν τὴν ἀντισταθμίζουσαν.

Lady Doile

Χάρις εἶνε ἡ ὠραιότης τῆς καρδίας.

Catulle Mendès

Εἰς τὴν ἀριζιν τοῦ πόνου ἐμφανίζεται ἡ χάρις. Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ πόνου ἐξαφανίζεται ἡ ὠραιότης.

Mme de Sevigné

Ἡ ὠραιότης εἶνε τὸ ἐπικὸν μέρος παρὰ τῇ γυναικί· ἢ χάρις τὸ λυρικόν.

Vital Aza

Πρὸ τῆς ὠραιότητος ἔκλινε τις τὸ γόνυ· τὴν χάριν ἠσπάσθη ἀμέσως εἰς τὰ χεῖλη.

Robby Iones

Μαρία Πινέλλη

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν Μ. Α. Καλάμας. Δυστυχῶς ἐξαντλήθησαν. Γράψατε εἰς ἐπιθυμεῖτε τοιοῦτο ἀπὸ μουσελίαν, λουζιναν ὡς βρατίσαν και θὰ γίνῃ ἀμέσως. — Καν Εἰ. Δ. Πειραιᾶ. Διότι δὲν εἶχαν εἰσπραχθῆ ἔγκαιρος τὸ 1903. — Καν Σ. Α. Τήνον. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Οἱ ἀριθμοὶ τοῦ 903 δύνανται νὰ εὑρεθοῦν, οἱ τῶν ἄλλων ὅμως ἐτῶν ὄχι. Καν Σ. Χ. Σπ. Τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ εὐρὺ, ὥστε δὲν ἠμπορεῖ νὰ περιληφθῆ εἰς ταχυδρομικὸν δελτίον. Ὅπως δὴποτε δίδομεν σήμερον τοὺς συνειθεστέτους ὁρισμοὺς τῆς χρήσεως του ἐνταῦθα.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Πουρε τῆς ἐποχῆς. Καθαρίζετε φρέσκα κουκιά ἀπὸ τὸ ἐσωτερικόν φλοῦδι τῶν, τὰ βράζετε εἰς νερὸ ἢ εἰς ζουμι κρέατος με 1 μαρούλι ψιλοκομμένο και 1 μάτσο κρομμυδάκια φρέσκα. Ἐπειτα τὰ ἀλατίζετε, τὰ λιώνετε, προσθέτουσα ὅσον γάλα πιοῦν, ἕως νὰ ἀραιωθοῦν. Ὅταν τὰ σερβίρετε προσθέτετε και μίαν κουταλιάν φρέσκο βούτυρο και ὀλίγο μαϊντανὸ ψιλοκομμένο. Με αὐτὸ γαρνίρετε ἐν μπουτάκι σουβλάς ἢ μπριζόλας ἢ και ἐν ψιτὸ κατσαρόλας. Ἐὰν θέλετε βράζετε μαζί και τὸ σαρκώδες μέρος ὀλίγων ἀγκινარიῶν. Τὸ πουρε τότε γίνεται γλυκύτερον και εἰμπορεῖ νὰ σερβιρισθῆ ὡς πιάτο με γαρνιτούραν ἀπὸ φετίτσες ψωμι τηγανισμένον και αὐτὰ πυκτὰ κομμένα εἰς δύο.

ΤΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τώρα με τὸ θέρος τὰ ἀνοικτὰ ὑποδήματα και σκαρπίνια και γοβάκια διαδέχονται τῆς μαύρες μπότες τοῦ χειμῶνος. Φέτος ἐξαιρετικῶς μετεβλήθησαν τὰ σχήματα τῶν θερινῶν ὑποδημάτων, ὡς και τὰ χρώματα τῶν λεεπῶν πετσίδων. Περιττὸν νὰ εἰπωμεν ὅτι ὅλα τὰ εἶδη τῶν θερινῶν νεωτερισμῶν ἔφερε και πάλιν πρῶτος και μόνος ὁ Τόουνς, ὁ μόνος τῶν ὠραίων και στερεῶν ὑποδημάτων κατασκευαστής, ὁ ὁποῖος με τὸν ἐπὶ τόσα ἔτη διευθύνοντα τὸ τεχνικὸν μέρος τῆς ἐργασίας του κ. Γ. Μανιὸν κατέστησαν οἱ ἀπαράμιλλοι καλλιτέχναι τῆς τε ἀνδρικής και γυναικεῖας ὑποδήσεως.